

העלון יוצא לעילוי נשמת
מזיאנה נגי'מה בת
חינה לבית זוזאן ע"ה,
ובעלה מקיקץ
כצאני בר רחל ע"ה

בית נאמן

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

ניתן לשמוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בערוץ קול ברמה.
או ב'קול נאמן':
079-9-367-367
או ב'קול בית נאמן':
079-9270505

בשעה 21:30

מוצאי שבת פרשת "כי תצא", ח' באלול התשע"ט

נושאי השיעור:

- א. נסי' ה' במלחמת ששת הימים. ב. בניני התאומים. ג. לחפש את הטוב בכל דבר. ד. מצות שלוח הקן (ואם "ואת הבנים תקח לך" רשות או חובה). ה. מצות מעקה. ו. נשים במצות לולב ושופר. ז. סליחות ביחיד ועוד. ח. שהקב"ה "נמצא" ומשגיח.

והופצץ, ע"י אנשי בן לאדן שהחריבו את הכל. למה זה נעשה ביום כ"ג באלול? הגמרא (ראש השנה כ"ז ע"א) אומרת "נקטינן כרבי אליעזר, שאמר בתשרי נברא העולם, מה הפירוש? אדם הראשון נברא באחד בתשרי, ואמר לו הקב"ה: כמו שסלחתי לך על מעשה עץ הדעת, אתה תהיה סימן לבניך שבכל שנה באחד תשרי אני מוחל להם. וביום כ"ה באלול נברא העולם (בכל לוחות השנה כתוב שיום כ"ה באלול זה יום בריאת העולם, וכולם יודעים את זה). והנה הכופרים אומרים שהיה "המפץ הגדול", כלומר שאין כאן בורא ח"ו, אלא היה חומר קדמון שפתאום התנפץ ויצאו ממנו כוכבים ושמשות וגלקסיות ותולעים ובני אדם, והכל נוצר ע"י מפץ אחד. אוי ואבוי להם, הם יודעים שזה שקר, ומבלבלים את המח של העולם. לכן הקב"ה הביא את "המפץ הקטן" ביום כ"ג באלול, שיתנפצו מגדלי התאומים, וכי נברא מזה אפילו תולעת קטנה?! הכל חרובן ושממה? הקב"ה בא להראות בזה שממפץ לא יוצא עולם ולא יוצא כלום, אלא רק חרבן בלבד. אם אתה חושב שהעולם בא ממפץ, תדע שיש כאן מי שמנפץ ועושה את זה. ואפשר לחשוב שהקב"ה לקח חומר וברא ממנו את העולם, אבל לא חומר קדמון (כמו שאומרים אפלטון ואחרים), אלא החומר גם נברא והקב"ה עשה ממנו חומר וצורה. הרמב"ן (בראשית א') מפרש מה שכתוב "תהו ובוהו" (שם פסוק ב'), שזה חומר וצורה, וממנו ה' עשה כל מה שיש בעולם. ואל תשאל איך עשה את זה, כי גם אם תאמר שהיה לו חומר מוכן, וכי אתה מבין איך עשה את זה?! אנחנו לא מבינים כלום. הקב"ה יודע מה לעשות, ואנחנו לא נכתוב לו מה שיעשה בעולם.

לחפש את הטוב בכל יהודי

ג. שבוע שעבר ביום י"ג באלול, היה ההילולא של בן איש חי. והשבוע הזה יום ח"י באלול, ההילולא של בעל שם טוב. זה לא יום הפטירה אלא יום ההולדת שלו. ואומרים שהבעל שם טוב היה עושה סעודה כל שנה ביום הזה. ואומרים שגם רבי שניאור זלמן נולד באותו היום. הבעל שם טוב נולד בשנת ת"ס^ה, ובשנת תק"ה נולד רבי שניאור זלמן. בשנת תק"ח, הבעל שם טוב עשה סעודה מיוחדת, ואמר: "לפני שלוש שנים ירדה נשמה גדולה לעולם, שתאיר בשני אורות בנגלה ובנסתר". בזה הוא רמז על השם שלו "שניאור"י⁵. זה היה רבי שניאור זלמן, שיש

- פעם נסעתי לשם, ואמרו לי: כאן היו מגדלי התאומים ז"ל... הלך הכל. אבל היה רשע אחד אובאמה, שהחליט לבנות מסגדים במקום הזה. אבל מי שעשה את הפיצוץ של מגדלי התאומים הם הערבים, היתכן שהם וכי הם החריבו ונעשה להם זכר?! לא עושים ככה. בסוף איני יודע מה שעשו שם בדיק, אולי בנו אחד והשני נשאר חרב למזכרת עולם. אמנם הליטאים לא אוהבים את זה ותמננדים לזה, ואומרים שכתוב "יום הולדת את פרעה" (בראשית מ' כ'), ולא מתאימים לתלמיד חכם לעשות את זה. אבל באמת אפשר לעשות סעודה ביום ההולדת, כי מזלו של אדם גובר ביום הזה. הבן איש חי (ש"ב פרשת ראה אות י"ז) כותב שעושים סעודה ביום הזה, וגם ביום שאדם נכנס בביתו של אברהם אבינו. ויש לו תפלה ליום הזה (וע"ע בהערות מרן שליט"א שם). אני מזכיר את כל הדעות, משום שאנחנו "עם אחד". ולא נחשוב שהליטאים לבד והחסידים לבד והאתיופיים לבד והספרדים לבד והעיראקים לבד, אין דבר כזה. "כולנו בני איש אחד נחננו" (בראשית מ"ב י"א). שמחתי שהורידו את התמונה שלי בסוף העלון, וכל שבוע היו מחפשים תמונה עד שנגמרו להם התמונות... כתוב "כי לא ראיתם כל תמונה" (דברים ד' ט"ו), מספיק עם זה. הנה יש לכם תמונות של רבנים. השבוע שמו תמונה של רב עיראקי, שבוע הבא יעשו תמונה של רב אשכנזי פעם ליטאי ופעם חסידי. צריכים להביא תמונות של כולם.
- אמנם יש אומרים בשנת תנ"ח, אבל הנכון בשנת ת"ס (כך נמצא בכת"י מקורי של תלמידו. וע"ע בעלון מס' 108 אול' 201 ובמס' 127 הערה 9).
- פעם התפלאתי מאיפה הביאו את השם
- אמנם יש אומרים בשנת תנ"ח, אבל הנכון בשנת ת"ס (כך נמצא בכת"י מקורי של תלמידו. וע"ע בעלון מס' 108 אול' 201 ובמס' 127 הערה 9).
- פעם התפלאתי מאיפה הביאו את השם

"הנה זה עומד אחר כתלנו"

א. שבוע טוב ומבורך, י"ש כח (לחזן ר' כפיר פרטוש ואחיו ר' יהונתן הי"ו). היום קראנו בפרשה "כי תצא למלחמה על אויבך" (דברים כ"א י'). ובעל הטורים שם כותב שלא תחכה עד שיכנסו אליך, אלא תצא אליהם, שלא יחריבו את הארץ. הקב"ה צופן רמזים בתורה שלו שהתגלו כעבור אלפי שנים, וזה מה שהיה במלחמת ששת הימים. במלחמת כיפור האויבים נכנסו אלפי ועשו מה שעשו, ובקושי ניצלו מהם ה' ירחם. איך כתוב שם? "אָתְּמַלְטָה בעור שִׁנְי" (איוב י"ט כ'), ואילו במלחמת ששת הימים לא חכינו עד שאמריקה תתן לנו רשות, ונצפצף על אלף כמות. ובזכות זה קיבלנו את הכותל המערבי. זה הרמז כאן: "כי תצא למלחמה" ראשי תיבות כתל. אם תצא למלחמה על אויבך ולא תחכה עד שיכנסו הם, תקבל הרבה מתנות מלמעלה. המלה "איבך" כתובה בלי וא"ו, זה בגימטריא ארבעים ושלוש, רומז ליום שלושה וארבעים לעומר שזה יום כיבוש ירושלים. "ונתנו ה' אלקיך בידך ושבית שבינו" (דברים שם). מי שחושב שהנצחון של ששת הימים זה מעשה שטן, הוא בעצמו מעשה שטן... הוא חושב שהשטן נתן נצחון כזה לישראל, שששה מליון יהודים הלכו בשואה בעוונות, וששה מליון יהודים מתבוללים באמריקה, ואילו ששה מליון ויותר יהודים (כן ירבו) שנמצאים כאן, השטן בילבל אותם. זה לא נכון, הכל מידי שמים. במלחמה הזאת היו נסים נפלאים שבדרך הטבע אי אפשר להבין אותם. תלמיד חכם אחד חגי בן ארצי כתב ספר על זה, וכתב שם: אני מוכיח שהיו כמה וכמה נסים במלחמת ששת הימים שאי אפשר להכחיש אותם. ויש חושבים שזה בזכות הרמטכ"ל, אבל הרמטכ"ל של המלחמה הזאת תִּפְקֵד יומיים בלבד, ואח"כ קיבל "כריזה" והיה שוכב במטה. אחרי המלחמה אמרו לו שכבשו את הכותל והר הבית, והוא שמח ואמר: ב"ה, "מאת ה' היתה זאת היא נפלאות בעינינו" (תהלים קי"ח כ"ג). חזק וברוך... כל אחד ואחד צריך להכיר בזה, ולא להכחיש ולברוח מהאמת. התורה רומזת את זה כאן, "ונתנו ה' אלקיך בידך ושבית שבינו".

"המפץ הקטן" ביום כ"ג באלול

ב. השבוע הזה היה יום 11 בספטמבר, מה היה ביום הזה? נפילת מגדלי התאומים. זה קרה ביום כ"ג באלול תשס"א (שנת 2001 למניינם). כולם יודעים שביום הזה עושים אשכבה לארבעת אלפים שהלכו בפיגוע הזה. והיו נסים גם שם. אמנם רובם ככולם לא היו יהודים, אבל היה יהודי אחד שאמר להם לפני הטיסה: רגע, שכחתי את התפלין שלי. אמרו לו: אדוני, המטוס לא הולך ע"פ התפלין שלך, אנחנו צריכים לטוס עכשיו. הוא ירד למטה להביא את התפלין, והמטוס נסע

- הוא גדל במשפחה כמעט מתבוללת. אמנם אביו למד בהתחלה בשיטת נובהרדוק, אבל אח"כ בא לארץ והקיבוצניקים קיבלו אותו בשירה וזמרה, "אנו באנו ארצה לבנות ולהיבנות בה". לאט לאט הלך אחריהם, ולא נשאר לו מאומה. ומשום מה היה זכות לבן שלו חגי, ושאל את המשפחה: אין לכם סבא וסבתא? אמרו לו: יש לנו מצד האמא (אמו היתה ממשפחה חרדית, ונישאה לאדם לא מאה אחוז). שאל: איפה הם? ענו לו: בירושלים. אבל מה יש לך לעשות שם? הם "סגורים" עם כיסוי ראש ואין שם קולנוע ואין כלום. אבל הוא התקשר שרוצה לראות את סבא וסבתא. שאלו אותו: לכמה זמן? אמר להם: שבועיים. אמרו לו: אחרי יומיים כבר תברח מהם ותחזור לכאן. והנה הוא הלך לשם, ונשבה בקסמם של הסבא והסבתא. אמר: הסבא עם זקן ארוך, ואף פעם לא ראיתי אחד כזה, והוא חלבן וכל היום הולך ממקום למקום להביא חלב, ובערב חוזר לבית הכנסת למנחה וערבית, ולומד גמרא בספרים גדולים עם כמה זקנים, שאני לא מכיר מה שכתוב שם כי אני לא מבין אותיות רש"י. לאט לאט יצא מהקליפה, יצא מבית ספר חילוני והלך לבית ספר דתי, ומשם הלך לישיבה תיכונית, ואח"כ לישיבה של ממש. ונשאר אחד משלנו, וכתב ספרים.

להקדשות והנצחות: 052-7130552

עיצוב גרפי: 050-2738858

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
18:04	19:14	19:55
18:21	19:16	19:53
18:10	19:15	19:52
18:21	19:15	19:52

ולוקחים את הבנים, וכיון שאין להם מה לעשות בהם זורקים אותם. אבל לדעה אחרת זה לא נכון, אלא אם אתה מעוניין בבנים "שלא תשלח את האם ואת הבנים תקח לך", ואם אתה לא מעוניין בבנים תתן להם מנוחה ותעזוב אותם. **הרב קאפח ע"ה** פירשו על מורה נבוכים (ח"ג פרק מ"ח) מוכיח את זה. אבל גם בלי מורה נבוכים, הרמב"ם בחיבור שלו (פ"ג מהלכות שחיטה ה"ז) כותב ככה: לקח את הבנים והחזירם לקן, ואח"כ חזרה האם עליהם, פטור מלשלח. שילח את האם, וחזר וצד אותה, הרי זה מותר, **לא אסרה תורה אלא לצוד אותה והיא אינה יכולה לפרוח בשביל הבנים שהיא מרחפת עליהם שלא ילקחו**. זה לשון הרמב"ם. זאת אומרת הטעם שהתורה אסרה לקחת את האמא, כי היא רואה שלקחו את הבנים שלה והיתה יכולה לברוח עם הכנפיים, אבל היא יושבת שם ואומרת: לא יתכן שלוקחים לי את האפרוחים ואני עוזבת אותם, וא"כ אתה מנצל את מדת הרחמים שה' טבע בה לאפרוחים שלה ולוקח גם אותה. לכן אסור לעשות את זה, ותתן לה שחרור.⁹ משמע שאם לא תקח את הבנים זה טוב יותר.

ההלכה בזה

ה. ויותר מזה, אם אתה לוקח את האפרוחים ונוגע בהם ואח"כ מחזיר אותם, האמא לא תחזור אליהם יותר, כי אם נגעו בהם היא תרגיש בזה ותעזוב אותם, ומה עשית בזה? ובפרט שיכול להיות שלא עשית את המצוה. ואולי עשית את המצוה, אבל החזרת אותם בחזרה, ועשית צער בעלי חיים, ולדעת הרמב"ם (מורה נבוכים ח"ג פ"ג) צער בעלי חיים דאורייתא¹⁰. ואם אתה לא מקיים בזה מצוה, בשביל מה אתה עושה את זה בכלל?! לכן לדעת רבנו בחיי (דברים כ"ב ז) וכמה פוסקים שהרב הביא אותם (שו"ת יביע אומר שם אות ג), אין מצוה בשילוח האם כשלא רוצה את הבנים. אבל הרב כותב שבכל זאת טוב לעשות את זה!¹¹ ויש לי ראייה לדעה הזאת שאין מצוה לקחת סתם את הבנים ולזרוק אותם, כי המשנה (שם) אומרת "האומר על קן צפור יגיעו רחמין משתקין אותו", ומה הרחמים בזה שלוקח אפרוחים או ביצים זורק אותם?! בשלמא אם אתה אוכל לפחות תשאיר את האמא, אבל סתם לקחת ולזרוק אותם איפה הרחמים בזה?! ומצאתי אבן עזרא בספר יסוד מורא (זה פירושו על תרי"ג מצוות. שער ט' אות ב'), וז"ל לשוננו: "שהבטיח הקב"ה אריכות ימים על שילוח הקן, שלא יכרית הכל, לא בעבור לקיחת הבנים שהיא רשות". כלומר שאין שום מצוה לשלח את הבנים סתם, אלא שאם אתה לוקח את הקן תשאיר לפחות את האם, שהרי לא כתוב בתורה "קח את הבנים", אלא כתוב בשלילה "לא תקח האם על הבנים", אלא "שלא תשלח את האם", ואח"כ "וזאת הבנים תקח לך" כרצונך. לכן התורה אומרת על זה "והארכת ימים", כמו שדאגת שהחיים של העוף הזה ישארו ולא לקחת גם האם וגם הבנים וְקָרַתְּ אֶת כָּל הַמְשַׁפְּחָה הַזֹּאת, לכן תזכה גם אתה לאריכות ימים. וא"כ לפי דברי אבן עזרא, ורבנו בחיי (שמואב ביביע אומר), וגם משמעות המשנה, וגם הרמב"ם במורה נבוכים ובחיבור שלו, לא צריך לקחת את הבנים. **לכן גם מי שרוצה להחמיר לשלח את האם ולקחת את הבנים והוא לא מעוניין בהם, יש עצה טובה לזה, שלא יקח אותם במגע יד, כי אח"כ הם הולכים לאיבוד, שהאמא תבוא ותראה שנגעו בהם והם "פסולים לעדות", לכן תקח אותם ע"י נייילון, שאם האמא תבוא ותראה שאף אחד לא נגע בהם היא חוזרת אליהם. בזה אין לך צער בעלי חיים, וקיימת את המצוה אליבא דחד מאן דאמר, כי הרב הביא גם ראשונים שסוברים אחרת.**

איזו הלכה לומדים מהדגש שבמעקה?

1. עוד פסוק בפרשה נפלא מאד, **"כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך"** (דברים כ"ב ח). במלה "מעקה", יש ספרים שהמ"ם בדגש ויש ספרים בלי דגש, בתנ"ך קורן המ"ם דגושה ובתנ"ך ברויאר אין דגש שם.¹² בחול"ל תמיד אמרנו "מעקה" בלי דגש, כי לפי
2. הרמב"ם כאן רומז לנו שיש טעם למצוה הזאת. אמנם במקום אחר כותב שאין טעם למצוה הזאת, כי המשנה אומרת במפורש (ברכות פ"ה מ"ג) **"האומר על קן צפור יגיעו רחמין משתקין אותו"**, וכן פסק הרמב"ם (פ"ט מהלכות ברכות ה"ז) משתקין אותו מפני שזו גזירת הכתוב היא ואינה רחמים, שאילו היה מפני הרחמים א"כ היה אסור עלינו השחיטה לגמרי, אבל עכשיו שה' לא אסר עלינו את השחיטה זו גזירת המלך ולא רחמים. אבל במורה נבוכים (שם) כותב שיש טעם לזה. ואע"פ שהמשנה אמרה שמשתקין אותו, התנא הזה סובר כמאן דאמר שאין טעם למצוה, ואילו אנחנו תופסים כדעה אחרת בזה כאשר אין נפקא מינה הלכה למעשה, ולכן אפשר לומר טעם למצוה. והתוספות יום טוב (ברכות פ"ה מ"ג) מביא אותו. (וע"ע בזה בקונטרס כסא המלך הגדול עמ"ב ב').
3. הוא כותב שם שמצאו פסוק לזה, שנאמר **"על מה הכית את אתונך"** (במדבר כ"ב ל"ב). אמנם היה ספק בדעת הרמב"ם אם סובר שצער בעלי חיים דאורייתא או דרבנן, וזו מחלוקת בין הגר"א (ביאורו לש"ע ח"ג סימן רע"ב ס"ק י"א) למרן הכסף משנה (פ"ג מהלכות רוצח ושמירת נפש ה"ט), אבל במורה נבוכים שם משמע שדעתו דאורייתא.
4. בזה מובן למה היום אף אחד מאתנו לא מברך על שילוח הקן, כי יכול להיות שאין מצוה בשלילה רוב העולם וראים קן צפור, ואדם לוקח את העופות לרגע ומחזיר אותם האמא לא חוזרת אליהם, ונמצא שעשה צער בעלי חיים בזה.
5. אנשים שלא מבינים דקדוק, חושבים שזה השכלה וצריך להילחם בדקדוק כי הוא בא מהמשכילים, אבל זה לא נכון. **הדקדוק בא מר"ג ומנחם בן סרוק ודונש בן לברט רש"י ורבנו תם ורשב"ם ואבן עזרא והרד"ק והגר"א, כולם קדושי עליון**. המשכילים באו רק במאות שנה

היום למעלה ממאות אלפי חסידים בחב"ד. אמנם יש קושיות ותירוצים על זה, אבל אין דבר שאין עליו קושיות, ואפילו על משה רבנו היו דברים כאלה. **אבל אדם צריך לחפש את הטוב בכל דבר בעולם**. בזכות האדמו"ר מליובאוויטש הניחו תפלין למעלה ממיליון יהודים בכותל המערבי.¹³ יהודים שאף פעם לא ידעו מה זה "תפלין", הניחו פעם ראשונה בחיים. הגמרא (ראש השנה י"ז ע"א) אומרת על "קרקפתא דלא מנח תפלין", שיש להם עונש מיוחד שגופם כלה ונשמתם נשרפת, ועוד מלים קשות מאד שם. אבל יש לנו פתח תקוה לזה, כי רבנו חננאל (שם) כותב: אלו שלא הניחו תפלין "מעולם", וכן כתבו הרי"ף והרמב"ם. זאת אומרת שאם אחד הניח תפלין פעם אחת בחיים, הוא לא כלול בקטגוריה הזאת של "קרקפתא דלא מנח תפלין", ויש לו מקום אחר קל יותר. זו החשיבות של כל מי שהניח תפלין פעם אחת. **וכ"ש שיש כאלה שאחרי שמניחים תפלין לבם מתלהב, ואומרים: בילדותי ראיתי את אבא מניח תפלין, לא זכיתי להגיע לבר מצוה, שבעים שנה לא ראיתי תפלין. הוא רואה עכשיו תפלין, אומר "שמע ישראל" ומתחיל לנכוח, ובזכות זה לאט לאט חוזר בתשובה**. זה דבר גדול מאד שאי אפשר להכחיש אותו. לכן אדם צריך לדעת לחפש את הטוב בכל יהודי.

מצות שילוח הקן

ד. בפרשה שלנו כתובה מצוה מיוחדת "שילוח הקן": **"כי יקרא קן צפור לפניך בדרך בכל עץ או על הארץ אפרוחים או ביצים, והאם רובצת על האפרוחים או על הביצים, לא תקח האם על הבנים"** (דברים כ"ב ז). לא תקח את האם והבנים כולם ביחד. אלא "שלא תשלח את האם ואת הבנים תקח לך" (שם פסוק ז), קודם כל תשחרר אותה ואח"כ תקח לך את הבנים. הראשונים נחלקו בזה, אם אדם לא מעוניין לקחת את הבנים, האם אע"פ"כ מצוה עליו לשלח את האם ולקחת את הבנים, או שאם אינו מעוניין בבנים, יתן להם מנוחה ויעזוב אותם, ורק אם רוצה לקחת אותם לפחות ישלח את האמא ולא יקח גם אותה. וזו כוונת התורה: "שלא תשלח את האם", מתי? "זאת הבנים - אם אתה מעוניין בהם - תקח לך". **הרב עובדיה ע"ה** (שו"ת יביע אומר ח"י חיד"י סימן ל"ב אותיות ג-ד) כתב תשובה ארוכה בנושא הזה. מאי נפקא מינה? היום אדם רואה אפרוחים קטנטנים או ביצים, אם זה עוף טהור ראוי לאכילה כמו תרנגולת וכדו', יכול להיות שהוא מעוניין באפרוחים אם זה עוף בביצים. ואז וודאי מקיים המצוה. אבל אם זה עוף שהוא לא יודע אם טהור או לא, שהרי היום כל העופות נאכלים במסורת בלבד, אם יש מסורת על העוף אוכלים אותו ואם אין מסורת אסור לאכול אותו,¹⁴ וא"כ אין לו מה לעשות באפרוחים או בביצים האלה. ובאמת רוב העולם שעושים מצות שילוח הקן, משלחים את האמא

הזה, כי כתוב בתורה "אליצור בן שדיאור" (במדבר א' ה), אבל "שניאור" אין מלה כזאת. וחשבתי שזו טעות וצריך לומר שניאור ש"י"ן שמאלית (ויש משפחה כזאת כמו רבי דוד שניאור מירושלים). אבל באמת זה **שניאור**, הש"י"ן ימנית הנו"ן בצעיר והוא"ו בחולם. **מאיפה בא השם הזה? מהרש"ל** רבי שלמה לוריא (ים של שלמה גיטין פ"ד אות כ). הוא כתב ספר "ים של שלמה" על שבע מסכתות ואחד מהם על גיטין) מגלה לנו את זה. הוא כותב שם שפעם זוג חיכו כמה שנים לילדים, והקב"ה פקד אותם בבוץ. והנה באה המחלוקת, הסבא מצד האבא שמו מאיר והסבא מצד האמא שמו אורי, אז היא אומרת לקרוא לו "אורי" והוא אומר לקרוא לו "מאיר", מאיר - אורי - מאיר (פעם לא היו רגילים לעשות שני שמות, ואולי רבו ביניהם מה היה השם הראשון. והאשכנזים היום לפעמים עושים עשרה שמות בבת אחת, למשל "שלום יחזקאל שרגא רובין הלברשטאם" זה האדמו"ר מצשינוב). הלכו רב, ואמר להם: יש על עצה בשבילכם, תקראו לו "שניאור", זה שני אורות גם אורי וגם מאיר. הרב חיד"א (שם הגדולים ח"א סוף מערכת הש"ן) מביא את זה בשם מהרש"ל שהיה לפני הבעל שם טוב. [ושם העיר שזה שם קדמון. העורך]. היום השם הזה "שניאור" התאזרח, והרבה קוראים על שמו.

6. בשנה של מלחמת ששת הימים, הוא אמר להם: תעשו שכל אחד יניח תפלין, וזו סגולה לנצח את האויב. כתוב "וטרף זרוע אף קדקד" (דברים ל"ג כ), והרא"ש (הלכות תפלין סי' ט"ו) כותב על זה, שבזכות שבני גד לא היו מפסיקים בין תפלין של יד לתפלין של ראש, היו מנצחים את האויבים. מיום שהתחילה המלחמה כ"ח באייר עד סוף אלול תשכ"ז, הניחו תפלין מאה אלף יהודים. הלכו ובישרו את זה לאדמו"ר, ואמר להם: מה זה מאה אלף?! יש עוד מליוני יהודים. שאלו אותו: כמה הרבי רוצה? אמר להם: כמה שיותר. הם המשיכו בזה, והיו רושמים כל אחד ואחד [בספר הזכרונות אשר למלך], מאה אלף ומאתים אלף ושלוש מאות אלף. יום אחד בא יהודי להניח תפלין, נתנו לו כבוד גדול ועשו לו סעודה. התפלא: מה קרה? לאף אחד לפני לא עשיתם לו סעודה. אמרו לו: **אתה היהודי המליון שהנחת תפלין בכותל**.
7. לכן אם הצפור יושבת על ביצי עוף טמא פטור מלשלח, כי כתוב "תקח לך" ולא לכלבך, שתקח אותם בשבילך (ש"ע סימן רצ"ב ס"א).
8. ויש עופות שעת היום מוסקים במסורת שלהם אם טובה או לא. למשל תרנגול הודו שכל העולם אוכלים אותו, יש אומרים שזו סתם טעות, פעם קראו לתרנגול הרגיל "תרנגול הודו" כי גם הוא בא מהודו, וכאשר אח"כ ראו שהתירו "תרנגול הודו" חשבו שזה התרנגול הענק הזה, אבל הכוונה לתרנגול הפשוט [באמת תרנגול-הודו שלנו מקורו באמריקה אלא שטענו המגלים וחשבו שהגיעו להודו כידוע. העורך]. **הרב מחפז שליט"א** כל שנה מביא ידיעות חדשות בנושאים האלה, ופעם כתב שיש מחלוקת גדולה בזה (תוברת "דעת כשרות" תשס"ז עמ' 57). אבל כל העולם אוכל את זה. למה היה ספק בזה? כי הוא נראה דורס. אבל אנחנו לא אוכלים את רוב העופות כי אין להם מסורת. ויש עוף שנקרא בעברית החדשה **"פניני"א** (בצרפתית קוראים לו "פנטאד", ובעברית קוראים לו "דג'אב-בר-אלעביד", דג'אב זה תרנגוליים, ובר-אלעביד זה שבאים מסודן), וחכמי תונס נחלקו ביניהם בזה, יש העידו שהוא כשר ויש העידו שהוא לא כשר (עניין בשו"ת ישיב משה ח"ב סימן י"ב ובהערות מורן שליט"א שם). לכן יש מעט מאד עופות שאנחנו אוכלים אותם.

לפרטים והזמנות:
053-6652663

כל תשמישי הקדושה במקום אחד
ספרי תורה • תפילין • מזוזות • מגילות ועוד

מוצה ע"י מגוהים מוסמכים מיושבת כסא רחמים

צריך ישועה?

עשה חסד עם עמלי תורה ותזכה לחסד בדין!

- יום חמישי בלילה -
אור לה' תשרי התש"פ

לפרטים: 08-6727523 או באתר הישיבה: yhr.org.il

מצאנו דבר כזה. לכן גם כאן ועשית "מעקה", המ"ם בדגש בגלל עלילת המתג. ומי אמר שהנוסח הנכון זה בדגש? התשובה היא, כי הדגש הזה מכיל הלכה שלמה בהרמב"ם (פי"א מהלכות רוצח ושמירת נפש ה"ג) **שאדם שבונה מעקה צריך שיהיה חזק, ואם יעשה אותו חלש אדם יסמך עליו ויפול הוא והמעקה ביחד**, וכשל עוזר ונפל עוזר" (ישעיה ל"א ג), וכי זה מעקה בכלל! הרי כתוב על זה "ולא תשים ביתך" (דברים כ"ב ח), ואם המעקה חלש זה יותר גרוע, כי לפעמים אם אין מעקה בכלל אדם יודע שהוא יפול ויזהר מזה, אבל אם אתה עושה מעקה חלש הוא לא נזהר מזה. לכן צריך לעשות מעקה חזק שאפשר להישען עליו. הרמב"ם כתב את זה כנראה מסבא, ומרן (ח"מ סימן תכ"ז ס"ה) והבן איש חי (שי"ב פירשת פניחס ה"ה) פסקו את זה. **הכל רמוז בנקודה קטנטנה בתורה, "מעקה" המ"ם בדגש, שתעשה מעקה חזק ולא חלש, כי אז לא הרווחת כלום**. צריך להתבונן בכל נקודה וכל ניקוד בתורה, כי אלפי חכמות יש בה. העולם לא יודע את זה. והנה יש לנו בחירות שרוצים להילחם בתורה רח"ל, צריך להתפלל שלא יעלה בידם. איך נאמר בתהלים? "זממו אל תפק" (תהלים ק"מ ט), המחשבות שלהם שרוצים להילחם בתורה ובשיבות, לא יעלה בידם. אדם צריך להתפלל על זה. ובמוצאי השבת שאומרים "ברוך ה' המבורך לעולם ועד", כתוב (ברכי יוסף סימן רצ"ג סק"ג) בשם רב האי גאון להאריך בזה, וזו סגולה להצלחה כל ימות השבוע (ועי' ברמ"א שם ס"ג). ולאו דוקא הצלחה פרטית של האדם, אלא הצלחה כללית של כל עם ישראל.

אם נשים ספרדיות מברכות על לולב בסוכות
ז. בכמה עדות יש מנהג שהנשים מברכות על הלולב בחג הסוכות, ואם רואים אדם

הכלל עושים דגש חזק אם זה "אתי מרחיק" כלומר בתנאי שגם המלה השניה מלעיל, כמו ארצה כְנָעַן, ואילו כאן המלה "ועשית" מלעיל והמלה "מעקה" מלרע, כי הגעיא במ"ם והטעם בקו"ף. אבל לפעמים בגלל הגעיא במ"ם נחשב כאילו המלה מלעיל. לפני שנים רבות **רבי משה בעדני ז"ל** הוציא ספר עם תאג' של התימנים¹³, ושם יש "עין הקורא" של רבי ברכיה הדני (חכם קדמון בימי רש"י), והוא כותב בפסוק **"מי כמכה באלים ה'"** (שמות ט"ו י"א), **שיש דגש בבי"ת של המלה "באלים" מפני עלילת המתג**. מה הפירושו? המתג של האשכנזים זו הגעיא שלנו (יש קוראים לו געיא, יש קוראים לו מעמיד, ויש קוראים לו מתג), ו"עלילה" פירושה סיבה קטנה. לכאורה בפסוק הזה היה צריך להיות באלים הבי"ת בלי דגש, כי הטעם בלמ"ד והמלה מלרע ולא מלעיל, אלא כיון שיש געיא בבי"ת הרי זו עלילה (סיבה) לומר את הבי"ת בדגש. וא"כ

האחרונות בלבד.
13. ואמר לי: זה ספר בחמש מאות שקל ישן, ואני אעשה לך הנחה בארבע מאות שקל. שאלתי אותו: מה אעשה בו? אמר לי: בכרך הזה יש תאג' של התימנים, וכל הפסוקים מתורגמים בנוסח תימני. אמרתי לו: אני לא תימני, ויש לנו תרגום שלנו הרגיל. אבל שילמתי לו על זה. לקחתי את הספר, ושמתיו אותו למעלה עד ירחם ה'... יום אחד אני קורא פרשת בא: **"ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה"** (שמות י"ב י"ב), ואני רואה כתוב בתרגום **"ואתגלית בארעא דמצרים"**. התפלאתי: זה לא נכון, כי "ועברתי" זה וא"ו ההיפוך והכל לשון עתיד, והכוונה אני אעבור בארץ מצרים בלילה הזה ואכה כל בכור וכו', כי כאן מדובר בראש חודש ניסן והקב"ה עבר והכה את הבכורות בליל פסח, וא"כ **צריך לומר "ואתגלי"** ולא אתגלית. הוצאתי את החומש הזה מלמעלה, וראיתי כתוב שם "ואתגלי". הבנתי שיש בזה פנינים ומרגליות. וכל מלה שאני רואה לא מובנה בתרגום שלנו, התאג' קובע בזה. ויש בו כמה דברים יפים מאד (ועי' בעקדמה למבוא בחומש בית נאמן ח"א הנד"מ).

קנה לך סגור ליום הדין

100,000 יחידים כבר לובשים תכלת!
מאות רבנים מובילים ומשפיעים התחילו ללבוש תכלת!
3,489 בני תורה התחילו דרך פעילות ארגון 'זכרתם'!
רבבות לומדים נחשפו לנושא התכלת ולמדו את הסוגיא לעומקה!
איך ישיבה בלי לובשי תכלת!
איך בית שהנושא הוא לא חם ומוכר!
כבר אי אפשר לשייך את התכלת לקהילה או חוג מסויימים!

וכאן אנו קוראים לך, יהודי יקר, בקריאה נרגשת!
למד את הסוגיא המרתקת הזו! מצוות התכלת מהכה גם לך!

אנו נסבסד לך באופן משמעותי את הטלית הראשונה ואפילו יש אפשרות לקבל חינם לגמרי! התקשרו אלינו ונשתדל לספק לכם ציצית מוכנה עוד לפני החג לכל מקום בארץ!
0799-1000-65

זכרתם ראייה - זכירה - עשייה

- גמ' להשאלת ספרים הני"ג בענין התכלת
- קשירה לפי כל שיטות ההלכה והעדנות השונות. ע"י אב"כים ירוש'
- הדרכה מעשית לקשירה כהלכה
- מכירת סת"י תכלת, ציצית וטליתות במחירי גמ'ה
- ארגון שיעורים

סוכות לזיתן למהדרין מן המהדרין

סכך קלוע מהדרין הסכך היחיד בהכשר הרב מחפוד עם אחריות ל-5 שנים

30% הנחה לבתי כנסת המזמנים עד ערב ראש השנה

סוכה חזקה במיוחד
סוכת ברזלים לחומרא גם לשיטת החזון איש
קיימת אפשרות ל-5 עמודים.
ניתן להשיג חלקים להגדלה לסוכה קיימת.
כיסוי לסוכה מהודר עם חלונות לאזורר.

פטנט! הסכך היחיד בהכשר הרב לנדא
בסכך עלי דקלים יש כיסים מאותו חומר להשחלת המקלות, הסכך יושב על הסוכה ולא רואים את המקלות.

סכך קלוע מהדרין הסכך היחיד בהכשר הרב מחפוד עם אחריות ל-5 שנים!

הפצה ראשית:
0556777347 | 0507704880
הזמנות ב-SMS: 08-8529770 | 055-6687768
הזמנות במייל: www.sukotliv.com | Sukka770@gmail.com
מוקד מכירה ראשי: רחוב בן זכאי מול ת"ת ויז'ניץ אשדוד

בית ההוראה כסא רחמים בנשיאות מרן רה"י רבנו מאיר מאזוז שליט"א
מנהל סלפוני בל נשא ה"כ"ת
02-5353-383
שעות פעילות בית ההוראה: א' - כ' 12:00-24:00 ו' וזכרי ח"ג 00:00-06:00 לפני כניסת שבת / ח"ג

בית ההוראה

להצלת **יום חור**,
דינאל בוכריס, **יונתן**
מאמו, **חיבה סופר**
וכדיר בוכריס וב"ב.

לרפואת
רבקה חיה
בת חנינה
אסנת

לעילוי נשמת
יוסף חי כהן
בן מסעודה

לעילוי נשמת
בחייר רפאל בר כמונה
ל"ע כ"ג חשוון התש"כ
חיה תרני בת אשירה
ל"ע ה' אדר תשס"ז
ת.נ.צ.ב.ה.

ועוד הרבה פוסקים, שברכה שאינה צריכה רק מדרבנן, כלומר התורה שאמרה "לא תשא" הכוונה לא להישבע לשקר, אבל כאן שהאשה הזאת לא נשבעת לשקר אלא מברכת בטעות וחושבת שזו מצוה, א"כ זה לא נקרא לשוא. והוא מנה למעלה מעשרים פוסקים ראשונים שסוברים ככה (ברכת ה' פ"א הערה 9). זה טעמו. (וע"ע בשו"ת בית נאמן ח"א חאו"ח סימן כ"א, ובעלן מס' 147 אותיות ח"י-א). אבל גם הוא מודה שלכתחילה אומרים לנשים שמרן והרמב"ם אוסרים בזה, למה להיכנס במשעול הכרמים?!¹⁵

האם אפשר לסמוך על שו"ת מן השמים?

ט. הרב חיד"א (ברכי יוסף סימן תרנ"ד אות ב') כותב בשם רבו **רבי יונה נבון** (נחפה בכסף דף קפ"א ע"ג), שהיה כועס על הנשים שמברכות, שהן עושות נגד מרן וצריך לבטל את המנהג הזה. והרב חיד"א כתב: זו דעת מורי ורבי רבי יונה נבון, אבל אח"כ ראיתי בשו"ת מן השמים ששאל אם ההלכה כמו רבנו תם שהאשה יכולה לברך על מצוות עשה שהזמן גרמא או לא, וענו לו שבוודאי יכולה לברך, כי "וציונו" פירושו שה' ציוה לכל עם ישראל והאשה חלק מעם ישראל. זו דעתו של רבנו תם. לכן אחרי שראיתי שבשמים ענו ככה, אני כבר לא אומר לנשים כלום שימשיכו לברך. וממילא נהגו בהרבה עדות שהאשה מברכת על הלולב בסוכות. **מה זה שו"ת מן השמים?** זה חכם גדול אשכנזי רבי יעקב ממרושי¹⁶, שהיה לו דבר מיוחד, שבכל שאלה בהלכה שהיתה לו לא היה שואל אף אחד, אלא כותב את השאלה בנייר, ואולי עושה תענית באותו היום, ולפני השינה אומר "מזמור לדוד ה' רועי לא אחסר", ומבקש מה': **תתן לי תשובה טובה. בבוקר פותח את העיניים, ונזרק לו פסוק שעונה לו על השאלה.** הוא כתב למעלה ממאה תשובות כאלה¹⁷. ואחת השאלות ששאל שם היה על זה.

ת. האם מוחים ביד הנשים האלה או לא? הרב עובדיה (שם) כותב שמוחים בידם ולא נותנים להם את הלולב, וצריך להשיג שלא תבוא אשה ותברך על הלולב. **הרב משה לוי** (ברכת ה' ח"ד פ"א ס"ה) כותב שאמנם צריך לומר להן שאסור לברך, אבל לא צריך למחות בחזקה. **במה נחלקו? אם ברכה שאינה צריכה מדאורייתא או מדרבנן.** כתוב בגמרא (ברכות ל"ג ע"א) שכל מי שמברך ברכה שאינה צריכה עובר בפסוק "לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא" (שמות כ"ז), ומשמע שזה איסור דאורייתא. לכן הרב עובדיה ע"ה סובר שאם האשה מברכת בדבר שלדעת הרמב"ם ומרן היא פטורה, הרי זו ברכה לבטלה והיא עוברת בלאו של לא תשא, שזה לאו חמור מאד וכל העולם הזדעזע בשעה שהקב"ה אמר "לא תשא" (שבועות ל"ט ע"א), וא"כ איך אפשר לתת להן לברך?! אבל הרב משה תופס כדעת רבנו תם (ראש השנה ל"ג ע"א בתח"ה הא) **14.** חכם אחד פרסי כתב ספר (שכתתי את השם שלו), ופתר את הבעיה בעמוד וחצי, כתב: "סתא שלי בפרס בירכה ולכן ההלכה ככה". וכי סבתא שלך יותר חכמה מהרמב"ם ומרן?! **אולי** חשב סבתא ראשי תיבות **סרה בת אשר**, ואם סרה בת אשר בירכה אין ספק בדבר הזה... לא עושים ככה.

מורים לנשים לא לברך

ה. האם מוחים ביד הנשים האלה או לא? הרב עובדיה (שם) כותב שמוחים בידם ולא נותנים להם את הלולב, וצריך להשיג שלא תבוא אשה ותברך על הלולב. **הרב משה לוי** (ברכת ה' ח"ד פ"א ס"ה) כותב שאמנם צריך לומר להן שאסור לברך, אבל לא צריך למחות בחזקה. **במה נחלקו? אם ברכה שאינה צריכה מדאורייתא או מדרבנן.** כתוב בגמרא (ברכות ל"ג ע"א) שכל מי שמברך ברכה שאינה צריכה עובר בפסוק "לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא" (שמות כ"ז), ומשמע שזה איסור דאורייתא. לכן הרב עובדיה ע"ה סובר שאם האשה מברכת בדבר שלדעת הרמב"ם ומרן היא פטורה, הרי זו ברכה לבטלה והיא עוברת בלאו של לא תשא, שזה לאו חמור מאד וכל העולם הזדעזע בשעה שהקב"ה אמר "לא תשא" (שבועות ל"ט ע"א), וא"כ איך אפשר לתת להן לברך?! אבל הרב משה תופס כדעת רבנו תם (ראש השנה ל"ג ע"א בתח"ה הא) **14.** חכם אחד פרסי כתב ספר (שכתתי את השם שלו), ופתר את הבעיה בעמוד וחצי, כתב: "סתא שלי בפרס בירכה ולכן ההלכה ככה". וכי סבתא שלך יותר חכמה מהרמב"ם ומרן?! **אולי** חשב סבתא ראשי תיבות **סרה בת אשר**, ואם סרה בת אשר בירכה אין ספק בדבר הזה... לא עושים ככה.

עריכת פדיון נפש מסוגל להציל מגזרות קשות לכלל ולפרט

"העושה פדיון זה באופן זה כבודאי משלים שנתו"

הפדיון נפש

שמבטיחה שנה טובה ומאושרת!

- מי סידר את הפדיון לראשונה?**
בספר שערי רמנים כתב 'פדיון נפש המקובל מאליהו הנביא וכו' לטוב'. הוא מובא גם בס' ב"מ, 'חשון ששון' בשם האריז"ל ורבי חיים ויטאל, הרש"ש הקדוש, החיד"א, רבי חיים פאלאגי ועוד.
- האם הפדיון עובד גם בזמננו?**
בזמן מלחמת גבולות, ערך מרן ההתם סופר 'פדיון נפש' לכל תושבי טרשבורג בזמן ההפצצה, נהרגו כל בני העיר אולם אף יהודי לא נזקק, וזהו למלא בזול.
- איך משפיע הפדיון על האדם?**
לבד מתוקן והנשמה, יש לכולנו גם 'עלם' ה'עלם' הוא חלקי וחזני השדרה על האדם, מוחיה אותו ושומר עליו מכל דע. אם ה'עלם' נפגע או מסתלק, נגמעת תשומתו על האדם, הוא אז יכול לחוש בנפשו או בפרנסתו. עריכת הפדיון כראוי - משיבת את ה'עלם' למקומו, ולהנעת משיבתו על האדם.
- כיצד נערך הפדיון?**
הרב הפודה כותב ציונים של שמות הקודש שעליהם כמניין 160, ועל כן צריך 160 פרוטות מסק (ק"ס פרוטות). 160 הוא המניין המלא, אלא, מושב את אגנת האל על האדם, ועולה גם מניין קטן - כ"י האדם עין השדה". לאחר שיתן גיטון הכסף באקרה לעניים ולמטידי חכמים.
- ההבטחה המופלאה:**
'עושה פדיון נפש באופן זה - כבודאי משלים שנתו' (מחלת שער המוות)
- יש לכם בעיה? - זה הפיתרון!**
'פדיון נפש זה הוא תועלת ותרופה לכל גרם חבוא, ובסוד לחולים שיחזקו כמתרה'
- האם זה בודק ומנטסה?**
'וכבר היו נפגעים ובודקים אותו יותר מאלף פעמים, והיה מועיל בעזרת ה' חכם באותה שעה, ויהיה נכרת תועלתו ותרופתו לכל אדם'
- מי צריך לערוך את הפדיון?**
'שיהיה עורך הפדיון תלמיד חכם, אשר יצאנו קודמת לחכמה ובקי בכונות האריז"ל והרש"ש'
- מתי צריך לערוך את הפדיון?**
'לערוך פדיון נפש בכל ערב ראש השנה וערב יום הכיפורים'

ידוע שגם מורנו ורבנו המקובל רבי יצחק כדורי זצוק"ל היה מעביר מעות הפדיון מידי שנת בערב ר"ה ובערב י"ל למורינו ורבנו הגה"צ רבי בנימין שמואלי שליט"א בכדי שיערוך בעבודו את הפדיון נפש בכונות הרש"ש

02-624-9000

כל כספי הפדיון קודש לתחזוקת מוסדות 'נהר שלום' מיסודו של המקובל האגלי רבי מרדכי שמואלי שליט"א

מלך אנשים פתוחים, שפועל בחזקת הגולה, מלך צוות, מלך ליל שישי, שיתב בן המסע, שחיוי חודר, פועל תופת הוזהר הקודש, התאם ספרים ועלונים חזונית ופתיחת רחולות של ישראל, חיקוק נפשיים, פדיון נפש, בית המדרש, תחיבת חן ויחסינות ואמונות, קמחא נפשא, פתיחת ילדים חטוי, הדינת רביה' יעזר בנינו שטא"ם

עריכת פדיון נפש מסוגל להציל מגזרות קשות לכלל ולפרט

"העושה פדיון זה באופן זה כבודאי משלים שנתו"

פדיון נפש

נמנהגו של רבינו הרב חיים ויטל תלמיד רבינו האריז"ל זיע"א וכמנהג כל גדולי המקובלים מדי שנה נערב ראש השנה יום הכיפורים

יערכו ראשי ישיבת המקובלים 'נהר שלום' שליט"א

הפנא קדישא הגה"צ המקובל רבי שלום שמואלי שליט"א עם כוונות הרש"ש זיע"א שליט"א

02-624-9000

יש להעביר את השמות וסך 36 ₪ שהוא כולל 160 פרוטות לכל שם ולכל פדיון השמות יתקבלו פדיון ערב ראש השנה עד כ"א אלול בערב ולפדיון ערב יום הכיפורים עד ח' תשרי בערב

מיתרונות סופר ומוקד:
בזמן מחלת מליון, ערך מרן ההתם סופר 'פדיון נפש' לכל תושבי טרשבורג בזמן ההפצצה, נהרגו כל בני העיר אולם אף יהודי לא נזקק, וזהו למלא בזול.

מיתרונות סופר ומוקד:
בזמן מחלת מליון, ערך מרן ההתם סופר 'פדיון נפש' לכל תושבי טרשבורג בזמן ההפצצה, נהרגו כל בני העיר אולם אף יהודי לא נזקק, וזהו למלא בזול.

ידוע שגם מורנו ורבנו המקובל רבי יצחק כדורי זצוק"ל היה מעביר מעות הפדיון מידי שנת בערב ר"ה ובערב י"ל למורינו ורבנו הגה"צ רבי בנימין שמואלי שליט"א בכדי שיערוך בעבודו את הפדיון נפש בכונות הרש"ש

02-624-9000

כל כספי הפדיון קודש לתחזוקת מוסדות 'נהר שלום' מיסודו של המקובל האגלי רבי מרדכי שמואלי שליט"א

מלך אנשים פתוחים, שפועל בחזקת הגולה, מלך צוות, מלך ליל שישי, שיתב בן המסע, שחיוי חודר, פועל תופת הוזהר הקודש, התאם ספרים ועלונים חזונית ופתיחת רחולות של ישראל, חיקוק נפשיים, פדיון נפש, בית המדרש, תחיבת חן ויחסינות ואמונות, קמחא נפשא, פתיחת ילדים חטוי, הדינת רביה' יעזר בנינו שטא"ם

המנהג התחיל עוד בספרד לפני הרשב"א

1. אבל אני מצאתי בבית יוסף (סימן תקפ"ט) בשם הרשב"א (ח"א סימן קכ"ג) שבזמנו הנשים בספרד נהגו לברך על השופר, כי הן למדו הלכות התקיעות ואת כל הדברים האלה, והיו תוקעות בשופר עם ברכה, כמו דעת רבנו תם. לכן המנהג הזה שמביא רבי יונה נבון והרב חיד"א, לא התחיל משו"ת רבי יעקב ממרויש (אם הוא היה כותב-יד אף אחד לא ראה את זה, וכי זכר הנשים ראו את זה...?), אלא התחיל עוד בספרד לפני הרשב"א, ותפסו כמו רבנו תם. **לכן אם אדם רואה אשה שרוצה לברך על הלולב, יאמר לה: מרן והרמב"ם אוסרים בזה. ואם היא תתקש אפטר לתת לה לברך, כי זה מנהג קדום שהיה בימי הרשב"א²⁰. אבא ע"ה** היה נותן לאחיות שלי יבדלו לחיים כשהיו קטנות, לברך על

20. אבל בהמשך הדורות הנשים לא למדו לתקוע בשופר, והיום הלואי שהגברים יידעו לתקוע בשופר... מישהו שלח לי קונטרס על תקיעת שופר לפי הדעות של כל החכמים, והוא רוצה שאעבור על כל הקונטרס הזה, מה הזמן שלי הפקר?! "ליבטיל ולהוי הפקר כעפרא דארעא"... אבל אני לא יכול לעשות את זה. ויותר מזה, אמרתי כבר כמה שנים **המנהג שלנו ע"פ אבא ע"ה** שה"טרומיטין" שליש שניה, וממילא התקיעה של תשר"ת שש שניות.

אבא בדק וכתב את זה, והסברנו את הדברים האלה (עייני בשו"ת איש מצליח ח"ב האו"ח סימן ט"ל, ובחוברת אור תורה תשרי תשמ"ז סימן ב' אות ב). וכל שנה אומרים שזה לא נכון ומספיק פחות מזה. **אמנם אפשר להקל בארבע שניות, אבל לא בפחות מזה.** הצדיק הזה בקונטרס שם, כותב שתשעה טרומיטין זו שניה אחת, אבל זה מוגזם, כי יש דעה שתקיעה זה תשעה טרומיטין (ש"ע סי' תק"ץ ס"ג), ואיך אפשר לומר ששניה אחת זו תקיעה ארוכה?! ועוד הוא רוצה שאני אבדוק את זה. אבל אני לא רוצה לבדוק שום ספר, אלא כל אחד האחריות עליו, ויש לך ספרים של הפוסקים בדור הזה, ומקסימום תרים טלפון לבית הוראה ויענו לך. לא יתכן שאני צריך לבדוק כל הספרים בעולם. חכם אחד כותב מאמרים באור תורה, ופעם שלח לי מאמר שכתב ושאל אותי: זה בסדר או לא? אמרתי לו: זה בסדר. הוא פירסם את זה, ובא מישהו ומקשה עליו שם, והוא עונה לו "זה כבר נבדק ע"י הרב נאמן", נגמור הסיפור... וכי אני אחראי עד כדי כך?! רק אמרתי לך שזה בסדר, ואם הקשו עליך תתמודד עם השאלה. וכי אפשר לעשות דבר כזה?! היום יש אנשים שאין להם שכל, ואם אדם כותב ספר ומבקש הסכמה, הרי בהסכמה חייב לכתוב לו גם הערות כי אי אפשר לכתוב הסכמה יבשה, אבל יש כאלה שההערות פוגעות בהם, כי אם מעירים עליהם זאת אומרת שהם לא יודעים ללמוד, לכן הם רוצים שיכתבו להם רק דברים טובים: כעץ שתול על פלגי מים, אשר פרוי יתן בעתו, וכל אשר יעשה יצליח, עד ביאת המשיח, ואורו עלינו זירח... אל תשתגע. הסכמות יבשות

אבל בא הרב עובדיה ע"ה, וכתב שתי תשובות ארוכות בזה (שו"ת יביע אומר ח"א תאו"ח סי' מ"א-מ"ב), להוכיח שלא פוסקים הלכה ע"פ שו"ת מן השמים, כי כתוב "לא בשמים היא" (דברים ל"ג), התורה לא נמצאת בשמים אלא בידינו, ואם חכמים פסקו אחרת גם בשמים יקבלו את זה. ולא יתכן שכל אחד יאמר "אני ראיתי" או "אני חלמתי"¹⁸. והרב הביא מקורות וראיות לזה. אח"כ הוקשה לו על זה, שהרי משה רבנו היה מקריע בדברים חוץ מהדברים של ההלכה ע"פ הנבואה. ותירץ משה רבנו שאני, כי כמו שהביא את כל התורה כולה ככה יכול להכריע בזה (סימן מ"א אות ח'). ואח"כ הקשה שהרי גם אליהו הנביא פסק הלכות. בגמרא (ברכות ג' ע"א) כתוב: רבי יוסי אמר, פעם התפלתי בחורבה - מצא חורבה מחורבות ירושלים, ונכנס להתפלל שם. כאשר גמר את התפלה, בא אליהו הנביא ואמר לו: מה שלומך רבי יוסי? אמר לו: שלום. שאל אותו: למה נכנסת לחורבה הזאת? אמר לו: הייתי מתפלל כאן. אמר לו: היה עליך להתפלל בדרך, ואם אתה מפחד שיטרידו אותך תתפלל תפלה קצרה. ואמר רבי יוסי: למדתי ממנו שלושה דברים, למדתי שאין נכנסים לחורבה, ולמדתי שאפשר להתפלל בדרך, ולמדתי שהמתפלל בדרך מתפלל תפלה קצרה. לכאורה איך למד מאליהו הנביא לפסוק הלכות? הרי הוא לא קיבל הסמכה לפסוק הלכות אלא רק נביא בלבד. **אבל לאליהו הנביא יש גם חכמה וגם נבואה, ואנחנו לא לומדים מהנבואה שלו אלא מהחכמה שלו,** וכמו שכתב מהר"ץ חיות (בהגהותיו שם) "לאו מנבואתיה ילפינן אלא מחכמתיה ילפינן"¹⁹. אבל רבי יעקב ממרויש עם כל הכבוד אינו יכול לפסוק הלכות מן השמים. זו דעתו של הרב, ולכן היה מוחה באנשים האלה.

מהנאצים, והיה בבית סגור חשוך ואפל כל היום כולו, ומדליק נר קטן ולוקח ספרים ולומד שם. "תורה שלמדתי באף עמדה לי" (ילקוט שמעוני קהלת ב' ט'), הוא למד תורה במסירות נפש. 18. אחד החכמים בדורנו כתב ספר מלא חלומות, וקרא לו "אשר חלמתי" (קוראים לו רבי אשר). אמנם יש ספר קטן "חזיונות" של מהר"ו, אבל לעשות ספר מלא חלומות זה יותר מדי (אע"פ שיכול להיות שאין בו הלכות).

19. איך כל זה רמוז בתורה? אי אפשר להאמין. בפרשה שעברה למדנו: **נביא מקרבך מאחין כמוני יקים לך ה' אלקיך אליו תשמעון** (דברים י"ח ט"ו), המלה "כמוני" כתובה בלי וא"ו, וזה בנימטריא "אליהו הנביא". מי זה הנביא שהוא כמו משה רבנו ויכול להורות גם בהלכה וגם בנבואה? זה אליהו הנביא, וא"כ הוא יוצא מן הכלל.

לאור הסכנות האורבות לפתחנו ה"ו ראוי מאד לערוך פדיון נפש בערב ר"ה ובערב יוה"כ, וכפי הבטחתו של רבנו חיים ויטאל תלמיד האר"י הקדוש העושה כן מובטח לו שמשלים שנתו

פדיון נפש

ע"ש הר"ג
רבי חוד עידאן זצ"ל
ובנו הח"ש
רבי שמואל עידאן זצ"ל

עייני להרב שמן ששון ז"ל ראש השנה לעשות פדיון נפש בדף קל"ג סוף ע"ד, שהביא בשם ספר הכוונות של הרב מאיר בתיאי ז"ל שקיבל מרבו הר"י ווילנא זלה"ה ככתוב בגליון הספר בית מועד שמורנו רב ספר ב"ם ויטאל ז"ל היה נוהג בכל ערב

ראש השנה לעשות פדיון נפש באופן זה, והוא שבערב יום ראש השנה היה מונה הק"ס פרוטות לפדיון נפש מניין מרבו הר"י ווילנא זלה"ה ככתוב בגליון הספר בית מועד שמורנו רב ספר ב"ם ויטאל ז"ל היה נוהג בכל ערב

הדברים על מה שכתוב בספר הכוונות, שמהר"ו ז"ל בערב סוכות היה מחלק הקופה, והכוונה על קופה זו של פדיון נפש ולא שהיה גבאי (צדקה) והעושה פדיון באופן זה בודאי שמשלים שנתו. עד כאן.

המעוניין בפדיון בעבור 26 ש"ח לכל נפש יתקשר לטל. 055-6746187

כל ההכנסות יועברו למשפחות בני תורה בערב סוכות כמובא במקורות

קרן הצדקה
שופרים
שע"מ מוסדות נטא רחמים
בדאגות מרן ראש הישיבה
הגר"מ מאזוז שליט"א

חלוקת מענקים

לקראת ראש השנה
תש"פ הבעל"ט

אנו נערכים לחלוקת מענקים מ"קרן שופרים" לכל בוגרי הישיבה די בכל אתר ואתר.

לפרטים והרשמה נא לפנות
למוקד: 03-6714808 מערכת ממוחשבת

בברכת
שנה טובה ומבורכת
הרב צמח מאזוז

ימי תשובה, כאשר אדם מתפלל וחוזר בתשובה בימים האלה, אפילו שהוא ביחיד תפלתו מתקבלת. זה מה שאומרים בסליחות: "דרשנוך" - ברבים "המצא לנו", ואפילו שעדיין אנחנו באלול ולא הגענו לעשרת ימי תשובה.

לומר סליחות ביחיד

יב. יש אומרים שאם אין עשרה בבית הכנסת, מדלגים את כל הבקשות של הארמית בסליחות. וככה דעת הרב עובדיה ע"ה (ש"ת יביע אומר ח"א חאו"ח סימן ל"ה) ע"פ דברי הגמרא (שבת י"ב ע"ב). אבל בכל העדות הספרדיות אומרים תמיד גם ביחיד. **רבי אליהו מני מעיד** במכתב לרבי יוסף חיים ככה (ש"ת תורה לשמה סימן מ"ט)²⁴. וביררתי שככה היה מנהג **מרוקו ותימן** (עיין בחוברת אור תורה חשון תשע"ח סימן כ"ב אות א', ובסוף ספר סדר האשמורות בקונטרס מענה לשון עמי י"ב), כי הרמב"ם לא הביא את הדין הזה. **לכן אפשר להתפלל את התפלות בארמית גם ביחיד.** ועוד טעם לזה, שבשעה שאדם קם לסליחות בבוקר, לא רק הוא נמצא בבית הכנסת, אלא אלפים באותה שעה עושים את זה²⁵. וא"כ אפילו שאין כאן מנין, הרי יש מנין בכל הארץ וגם בחוץ לארץ (פעם הייתי קם בכל יום, אבל היום בעונות אני לא יכול לקום ולעשות בבוקר). לכן גם לדעת האומרים שצריך מנין, הרי יש מנין באותה שעה במקומות רבים וזה נקרא "דרשנוך", ואפשר לומר הכל ביחיד. ויותר מכולם, בתשובות **רב שריא גאון והבן שלו רב האי גאון** (לפני אלף ושלושים ושתים שנה)²⁶, כתוב שאין בזה כלום, וכי אנחנו מתפללים למלאכים? אנחנו מתפללים להקב"ה שמבין את כל השפות שבעולם, גם באידיש בעברית ובאיתופית²⁷. וגם **בבגדד** נהגו ככה, וכמו שכתב **רבי יוסף חיים**. אמנם הוא עשה חילוק בין "מחי ומסי" לשאר הקטעים בארמית (תורה לשמה שם), אבל **אצלנו בחו"ל היה פשוט שגם אם אין מנין עושים סליחות כרגיל.** רק שלא היו אומרים "בדיל ויעבור" אלא "אמן" בלבד. אבל את כל שאר הסליחות אומרים גם כשאין מנין. לכן מי שעושה ככה יש לו על מי לסמוך. (וע"ע בחוברת אור תורה שם, ובעלון מס' 29 אותיות א'-י').

שהקב"ה נמצא ומשגיח

יג. אבל למדנו מהגמרא שם שיש זמן שהקב"ה כביכול לא "מצוי", שהוא לא נשמע לתפלת אדם יחיד שמתפלל לבד, לכן צריך לאסוף מנין כי תפלת רבים נשמעת. **לכן מה שכתוב ב"ג עיקרים שהקב"ה מצוי ומשגיח, הנכון לא לומר מצוי אלא נמצא ומשגיח, כי המלה "נמצא" אין בה שום ספק, ואילו המלה "מצוי" יש לה משמעות של "שכיח".** וגם בפירושי המשניות ברמב"ם (פרק חלק ביסוד הראשון) כתוב שם שהיסוד הראשון שה' "נמצא" ולא כתוב מצוי. אמנם הרמב"ם בחיבורו (פ"א מהלכות יסודי התורה ה"א) כתב "מצוי", אבל הוא לא תמיד מדבר בעברית שלנו ולפעמים בעברית מיוחדת²⁸. ויותר מזה, בכל הספרים כתוב "מצוי ומשגיח", הרמב"ם לא כתב "משגיח", כי עצם הדבר שהוא מצוי והעולם הזה לא נברא מאלי כומו שאומרים הבהמות האלה, זה כבר אמונה ראשונה. (עיין בקונטרס לאוקמי גירסא אות ע"ח). לכן יותר נכון לומר "נמצא". **וכל דבר שיש בו ספק תדבר תמיד בלשון ברורה. בזכות זה נזכה שתפלותינו יתקבלו, ונזכה לעליית התורה בעם ישראל, ולגאולה שלימה במהרה בימינו, אמן ואמן.**

מי שברך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב, הוא יברך את כל השומעים את השיעור כאן ובלוין ובחוצ לארץ, או בעלונים של "בית נאמן". הקב"ה יברך אותם, ויתן להם הצלחה רבה, ויתן להם שנה טובה ומבורכת, הם ונשיהם ובניהם וכל אשר להם. ונזכה בימינו לשמוע קול שופר בביאת המשיח, אמן ואמן.

24. בהגהה למטה שם של שיבת האבת שלום, כתבו שיש מכתב של רבי אליהו מני שבכל עדות המזרח לא אכפת להם אם יש מנין או לא, אלא אומרים את הכל ואם לא יועיל לא יזיק, אנחנו קוראים בארמית ואם התפלה לא תתקבל לפחות לא הפסדנו בזה. השבוע הראו לי את זה.
25. פעם רבי **בנימין בצרי ע"ה** שהיה תלמיד חכם וצדיק, הלך לראש העיר של באר שבע יעקב טרנר, ואמר לו: תן לי את המגרש כדורגל לעשות סליחות שם. אמר לו: תגיד לי, אתה נורמלי?! כמה תביא שם? אולי מאה-מאתים איש, המגרש הזה מכיל עשרת אלפים איש. אמר לו: אנחנו נביא עשרת אלפים, רק תן לי רשות לזה. אמר לו: הרשות בידך. באו יותר מעשרת אלפים, ואיזה קידוש השם היה שם.
26. פעם ראתי בחוברת "צפונות" (ניסן תשמ"ט עמ' 1-2) שהתשובה הזאת נכתבה בשנת ארבעת אלפים תשמ"ז, זה לפני אלף ושלושים ושתים שנה.
27. כתוב בתוספות (עבודה זרה כ"ב ע"ב ב"ה רגלא) שאם במקום "אהרן" אומר "הרון", אפילו הכי תפלתו מתקבלת (ובמדרש רבה ש"פ ב"ב אות י"ג הוסיפו גם אהבה שקורא ואיית), כי כתוב "ודגלו עלי אהבה" (שיר השירים ב' ד), אל תקרי "ודגלו" אלא "ודילוגו" עלי אהבה. (ועיין בחוברת אור תורה אב תש"ט עמ' תתקס"ד).
28. ומצאנו עוד דברים שהרמב"ם מדבר בשפה שלו. למשל מה שכתוב "שהנבואה אמת", הרמב"ם כותב שנבואה זה מדע שמגיע מהבורא ללב בני אדם, וכי משהו מבין את זה?! הכוונה שאדם מקבל השפעה מלמעלה. אבל בימינו אף אחד לא יכתוב לך דבר כזה, כי השפה שלנו שונה מעט.

הלובל בחג הסוכות, אבל לאמא לא נתן לא בברכה ולא בלי ברכה. מה ההבדל ביניהם? עכשיו הכל מובן, לאחיותי שהיו קטנות נתן לברך, כי אפשר לסמוך על ש"ת מן השמים ושהמנהג הזה קדום מימי הרשב"א, ולכן לא צריך למחות בהם. אבל לאמא לא נתן לברך, כי לא נהגו אצלנו לתת לנשים לנענע לולב לא בברכה ולא בלי ברכה. **אדם צריך תמיד לשמור את המנהג, כי אם תהרוס אותו לא יסארו לנו כלום, ובכל דור ודור יקום חכם חדש ויאמר "אני ראיתי בחלומי שהמנהג היה כך וכך", והשני יעשה חלום אחר...**²¹

מה הפירוש "דרשנוך המצא לנו"?

יא. בסליחות אומרים "אלקינו שבשמים דרשנוך המצא לנו", מה הפירוש? הגמרא (יבמות מ"ט ע"ב) אומרת על מנשה המלך, היה הבן של חזקיהו, ואביו נפטר כשהוא היה בן שנים עשרה שנה (מלכים ב', כ"א א'), ומנשה לא היה בסדר ועובד עבודה זרה. אמו היתה הבת של ישעיה הנביא²², והוא קרא לסבו ישעיה והתחיל להתווכח איתו: איך אתה חולק על משה רבך (ככה אתה מדבר? תגיד משה רבנו)? הוא אמר "כח" אלקינו בכל קראנו אליו" (דברים ד' ד'), שבכל פעם שמתפללים אליו הוא שומע את התפלות שלנו, ואילו אתה אומר "דרשו ה' בהמצאו" (ישעיה נ"ה ה'), רק מתי שהוא נמצא בלבד, ויש זמנים שהוא לא מצוי (ככה רש"י כותב שם), איך אפשר לומר דבר כזה? ישעיה הנביא לא רצה לענות לו, כי הוא ראה שהוא שואל שאלות של קנטור. ולבסוף כתוב שמנשה הרג אותו²³. אבל מה התשובה באמת? הגמרא אומרת **שכאשר רבים מתפללים זה "בכל קראנו אליו", כי כל השנה כולה ה' עונה לרבים, אבל כאשר יחיד מתפלל יש זמנים שמצוי ויש זמנים שאינו מצוי.** מתי הוא מצוי? בעשרת הימים של עשרת

אין בהן ערך. ואולי נעשה "סטנדרט", שכל ההסכמות כתובות בסגנון כזה, וכל אחד יקח מהמוכן רק ימלא שם המחבר והספר... **צריך לדעת שלכתוב בערות זו לא פגיעה במחבר, כי זו דרכה של תורה.** יש כאלה שנוכחים על כל הערה, ואם תכתוב הערה מיד הוא כותב בהערות שוליים: "אמר המגיה, זה לא נכון". א"כ למה פנית לרב בכלל? אדם אחד פנה לרב מרדכי אליהו שיכתוב לו הסכמה, אבל יש מקום קטן בסוף העמוד שם, והוא לא נותן לו מנוחה שם... "תלמידי ואני רבך", תלמד אותי ותן לי הסכמה, אבל אם תגיד דבר נגדי אני ואבוי לך, אני עונה לך על המקום. לכן לא צריכים הסכמות, "שר המשקים" - שר המסכים... תעזבו אותי. אנשים מביאים לי ספרים, ואין לי זמן לקרוא אותם. **נהי יש לנו תלמידי חכמים טובים בישיבה ב"ה.** ויש לנו גם **ספר "וינן שמואל"** (לחזור של רבי שמואל עידן), שעבר שררים ושתים שנה מוציאים אותו וכל שנה משתבח יותר, **ושם אתה רואה תלמידי חכמים כותבים שם, לא דוקא מהישיבה אלא גם ממקומות אחרים, והסגנון ברור והעיון יפה, זה נפלא.** וא"כ למה "עלי היו כולנה" (בראשית מ"ב ל"ו)? אני לא מרגיש טוב, ואנשים לא מבינים את זה. הם חושבים: הנה הבן אדם הזה יש לו הרבה זמן בטלה, "והבטלה מביאה לידי שעמום" (מכובות ג"ט ע"ב), קח ספר תתעסק בזה, תכתוב כאן הסכמה וכדו'... אבל איך ואבוי אם תחלוק עליו בדבר מסוים, הוא יחזיר לך ויעשה לך כאב ראש, אדוני, תעזבו אותי.

21. ספר "חזרי שני" של **רבי דוד ניטו**, בנוי כאילו כחזרי ותלמיד חכם מתווכחים כמו ספר **החזרי הראשון של רבי יהודה הלוי**, והוא חכם מאוחר יותר לפני שלוש מאות שנה, וקוראים לכחזרי שלו "מטה דן", דן ראשי תיבות דוד ניטו. שם (ויכח רביעי אות ר"צ) שאל אותו: למה רבי יהושע בן חנניה (ב"מ נ"ט) אומר "לא בשמים היא"? וענה לו: לפעמים אחד יקח מכשיר ויפרסם כאילו בא מעולם האמת, ואדם שישמע את זה מתחת האדמה יחשוב שנגלה אליו פלוגה או אלמוני, לכן קבעו חכמים כלל "לא בשמים היא". לכן צריך ללמוד בעיון בשכל בהבנה ביושר ובאמת, ובמקרה של ספק יש כללים בהלכה: ספיקא דאורייתא לחומרא, ספיקא דרבנן לקולא, ספק ברכות להקל, וכל מיני דברים כאלה.

22. השם שלה היה "**חפצי-בה**", וכמו שכתוב בנביא "ושם אמו חפצי-בה" (מלכים ב' שם). מה הקשר בין ישעיה הנביא לשם חפצי-בה? מצאנו בישיעה "כי לך יקרא חפצי-בה" (ס"ב ד'), ולכן הוא קרא לבת שלו בשם הזה, לומר שהקב"ה אוהב את עם ישראל. וגם קרא לבנים שלו "מהר שלל חש בך" (ישעיה ח' ג'), "עמנואל" (שם ז' י"ד), **כי היה קורא לבני ובנותיו שם דברים שקורים לעם ישראל.**

23. יש אומרים שפרק נ"ז בישיעה: "**הצדיק אבד ואין איש שם על לב, ואנשי חסד נאספים באין מנין, כי מפני הרעה נאסף הצדיק**" (ישעיה נ"ז א'), זו קינה על פטירת ישעיה. הקבר של ישעיה הנביא נמצא בכפר "ברע" בצפון, סמוך למושב אביבים על הגבול הצפוני של ארץ ישראל ממש. לפני שבעים-שלושה הייתי שם, והביאו לי זמר מיוחד **זיו יחזקאל** שישיר שם. אמרת לי: לכן ראשי תיבות "זיו יחזקאל וחבריו", כי יש לו חברים ערבים ששרים שלי אומרים שהוא מומחה במקאמים לעלות ולרדת שופר מהופך ורביע, אבל האזוניים שלי חלשות ולא הבנתי את זה. אמרת לי: "**זיו יחזקאל**" **בגימטריא "גבול לבנון"**, אתה נמצא בגבול הזה. התפלל: איך מצאת את זה? אמרת לי: חישבתי את המלה "לבנון", והיה חסר לי ארבעים ואחד, וזה בגימטריא "גבול" בדיוק.

ספרי הרב משה לוי זצוק"ל

בבני ברק ישיבת כסא רחמים עריאל 26 03-676-7163	ירושלים ישראל לוי 055-6774920	בכל הארץ ר' יצחק מוסאי 054-9789351
--	-------------------------------------	--

בית נאמן

ציון

ישועה?

קנה לך סגור
ליום הניפורים!72 ש"ח = מניין חסד
עשה חסד עם עמלי תורה
ותזכה לחסד בדין!

המעלה הגדולה ביותר לעשות זאת ע"י החזקת עמלי תורה

"תיקון-נרת"

שיעשה ע"י יותר ממנין תלמידי חכמים שלומדים
תורה בתענית דיבור לילה שלם לזכותך, כולל קריאת
תהילים שלם ותפילות מיוחדות למענך. ובאשמורת
הבוקר יערך פדיון נפש לכל שם!

בעלות 72 ש"ח לכל נפש

הלימוד יערך ביום חמישי בלילה (אור לה' תשרי התש"פ)

קו בית נאמן

משרדי הישיבה

לפרטים: 08-6727523 | 079-9270505

או באתר הישיבה: yhr.org.il

מי בתמונה?

גיליון
134

ילדי גאלה

בית נאמן לילדים

מתוך שיעוריו של רבנו מרן ראש הישיבה שליט"א

הלכה נאמנה

א. אומרים על הקרא [בלי ראש השנה]: "שתקרע רע גזר דינינו, ויקרא לפניך זכיתינו". ויש כאן הערה קולעת של **היעב"ד** (בסידורו), שמי שלא יודע לבטא את הע"ו הפלכה, וכל שכן מי שעושה כמו מנהג חיפה ובית שאן [בזמן הגמרא], שהם עושים הפוך, את האל"ף מבטאים כע"ו ואת הע"ו פאל"ף (מגילה דף כ"ד עמוד א'), אז הוא מהפך את הברכה לקללה, למה? כי במקום שתקרע רע גזר דינינו הוא אומר "שתקרא" רע גזר דינינו ופרשו שתקרא את גזר הדין, ובמקום ויקרא לפניך זכיתינו הוא אומר "ויקרא לפניך זכיתינו", אז הוא קורע את הדבר הטוב וקורא את הדבר הרע. **לכן תבטא את הע"ו כמו שצריך ותאמר "שתקרע" בע"ו, ותבטא את האל"ף כמו שצריך ותאמר "ויקראו" באל"ף.** צריך לדעת להבדיל בין ע"ו ואל"ף. (גליון 31 אות כ"א וגליון 81 אות ל"ט).

ב. יש מנהג לאכל דגים בראש השנה, אבל אנחנו לא נוהגים בזה, כי מרן החיד"א (בספרו ברכי יוסף סי' תקפ"ג אות ה') מביא בשם הרשב"ץ, רבי שמעון בר צמח בחידושו למסכת ראש השנה דף ל"ב ע"א) שלא לאכל דג בראש השנה, למה? כי נמצא בפרק האחרון בספר נחמיה (פרק י"ג פסוק ט"ז): **"מביאים דגא וכל מקר",** והרי "דגא" זה לשון דאגה, וזה לא מתאים לראש השנה, אבל בכל זאת בתנ"ך (לא בגמרא) ובמרוקו אוכלים דגים בראש השנה, וכן האשפנזים אוכלים ראש דג. **לדבי יוסף משאש** יש סגנון מיוחד, וכתב (בשולחן חיים חלק א' סימן קפ"ז): **אנחנו במקור לא חוששים לדג אחד הטמון בפסוקי נחמיה...** כי בכל התנ"ך פלו פתוב "דג" בלי אל"ף, ורק פעם אחת בפסוקי נחמיה פתוב "דגא" עם אל"ף, אז מה אכפת לנו? נאכל את הדגים של כל התנ"ך חוץ משל נחמיה... ולכן הם אוכלים דגים ומבקשים "שנפירה ונפירה בדגים". אבל אנחנו לא נוהגים בזה. ויש מי שעושה פשרה: אם ראש השנה חל בשבת אז אוכלים דגים, ואם ראש השנה חל ביום חל לא אז אוכלים דגים (רבנו חיים פלאגי בספרו רוח חיים סימן תקפ"א אות ה'). אבל אין לנו את הפשרה הזאת, אלא אנחנו לא אוכלים בכלל (גליון 31 אות כ"ב, וגליון 81 אות ל"ה).

למען תספר

החפץ חיים אהב ימים לראות טוב, נצור לשונך מרע וישפתיך מדבר מרמה. כמה שנים חי החפץ חיים? יש מחלוקת בזה, יש אומרים שגולד בשנת ת"ר ונפטר בשנת תרצ"ג, ואם כן חי 93 שנים. ויש אומרים שגולד עוד לפני כן, ועבר את ה-100 שנה. מי שנוזהר בלשון הרע זה השקר שלו. (גליון 18 אות י"ח והערה 54 וגליון 81 אותיות י"ב - י"ד).

"הוא קורא ובוכה, ואשתו בוכה בעזרת נשים" היה מעשה ביהודי אחד שהיה חזן כאן, ושלל עטרה שנה לא היו לו ילדים. שנה אחת הוא קנה את ההפטרה ביום הראשון של ראש השנה, והוא קורא את ההפטרה: **"ותדוד נדר ותאמרה א צבאות אם ראה תראה פעני אמתך וזכרתי ולא תשפח את אמתך, ונתתה לאמתך זרע אנשים, ונתתיו לה' כל ימי חייו ומורה לא יעלה על ראשו"** (שמואל א' פרק א' פסוק י"א), הוא קורא את זה ובוכה, ואשתו היתה בעזרת נשים והיא בוכה משם, ואחר כך כל בית הנכנסת בכי אמתם ביחד. **ובאותה שנה נולדה לו בת!** בת יחידה לא יותר מזה. (וכשהיא הגיעה לגיל שנים עשרה היא עשה לה מסבה פא בני ברק והזמין אותה). וגוזה תלמד מהו כח של תפלה, שתדע שהתפלה שלך בוקעת רקיעים, ואם התפלה בדמעות אין כמוה, "כי שומע ה' קול בכי" (תהלים פרק ו' פסוק ט'). (עלון 31 אות טז).

"מי האיש החפץ חיים"

בשבוע הבא חל יום הפטירה של רבנו החפץ חיים, רבי ישראל מאיר הכהן מראדין. מי האיש החפץ חיים אהב ימים לראות טוב, נצור לשונך מרע וישפתיך מדבר מרמה" (תהלים ל"ד, י"ג-י"ד). שתי המלים "החפץ חיים" עולות 251 כמנין השם שלו "מאיר". הוא כתב ספר שלם על אסור לשון הרע, ובגיל עשרים ושש גמר את הספר, אבל בלי שידיע את שמו של המחבר, אלא היה הולך לרבינים ואומר להם: **"אני המחבר ותכתב לי הסכמה אבל בלי לגלות את שמי".** ואחרי שנים נתגלה שהוא המחבר של חפץ חיים ומשנה ברורה וכו'. וכשהגיע לגיל שמונים עשה יום הולדתו בשמחה גדולה מאד, ושאלו אותו למה עשה יום הולדתו? (כי הליטאים לא עושים יום הולדת, רק החסידים), אמר להם: **"אני אגיד לכם, כתבתי ספר בגיל עשרים ושש על אסור לשון הרע, והוא מיוסד על הפסוק 'מי האיש החפץ חיים אהב ימים לראות טוב, נצור לשונך מרע וישפתיך מדבר מרמה'"** (תהלים פרק ל"ד פסוקים י"ג-י"ד), אבל אמרתי: מי יודע אם אחיה שנים רבות? אולי ה' נתן לי מעט שנים חס וחלילה, ואז אנשים יאמרו: **'הנה אתה לא דברת לשון הרע ולא הארכת ימים',** אין אני יכול לדבר על זה! לכן עכשו שהגעתי לגיל שמונים מגיע לי לעשות שמחה, כי התקיים בי הפתוב: **'מי האיש**

ידע ידע

ואומרים לה: מה אתה רוצה שנביא יתדות לבית הכנסת?!... ואתה צריך להסביר להם שזה יתד של המשקל... (גליון 80 אותיות ל"ב ול"ג).

ב. כתוב בהפטרה: 'מי אלה קעב [פענן] תעופינה וכיונים אל ארבתיהם' (ישעיה ח"ח). היתכן שישפיעה הנביא מדבר על בית שני בימי עזרא הסופר? הרי שם לא עפי כמו עב בכלל, אלא הלכו לאט לאט ארבעה-חמשה חודשים עד שהגיעו מבבל לירושלים. **אלא הוא ראה בחזונו שהמטוסים עפים מלאים יהודים,** והתפלא: מה זה? לא ראיתי דבר כזה, מי אלה קעב תעופינה? מה הפלא הזה? והקדוש ברוך הוא אמר לו: **"כי לי איים יקוו ואניות תרשיש בראשנה, להביא בניך מרחוק כספם וזהבם אתם"** (שם פסוק ט'). ובהמשך כתוב: **"לא יהיה לך עוד השמש לאור יומם"** (שם פסוק י"ט) ועוד. כל ההבטחות האלה מתקוות מדבש. (גליון 128 אות י"א).

ג. הרמב"ם יסד את שלשה עשר עקרי האמונה, והוא כתב אותם בפירוש המשנה (סנהדרין תחילת פרק חלק). ואומרים אותם כל יום, אם מעט ואם הרבה, יש אומרים אותם בלי שבת בפייט "גידול", ויש אשכנזים שאומרים אותם כל יום בארכות רבה "אני מאמין באמונה שלמה" וכו'. ויש אומרים אותם שלש פעמים ביום, **האזן רבי חיים מצאנז** זצ"ל (מהפך ספר דברי חיים) היה אומר אותם שלש פעמים, פעם בבקר ופעם בערב ופעם לפני השנה, ואחר כך מוסיף: רבונו של עולם, עזרני שאזכה לעבד אותך כמו הרמב"ם! (זה כתוב בספר המורה לדורות עמי"ל, גליון 80 הערה 14).

א. נסביר מה זה 'המשקל' [שלפיו כתבו הקדמונים (בערך) את פייטיהם], כי אם ידע את זה נרגיש תנועה בפייט: ולא אגיד משקל של פייט מסבך, אלא מה שאומרים בלי יום כפור: **"לך אלי תשוקתי, בך חשקי ואהבתי".** המשקל הוא ככה: כל מלה שיש בה שוא נע ואחריה תנועה [=אות בנקוד שאינו שוא או חטף], אז השוא נע והתנועה ביחד נקראים "יתד". **"לך" - ל"מ"ד** שוא נע [כדון שוא בראש מלה] ו"כ" קמץ, זה יתד. **"אלי" - צירי וחייריק** זה שתי תנועות, ואם כן המשקל הוא **"תד ושתי תנועות" - "תשוקתי"** - גם כן יתד ושתי תנועות, כי תשו - יתד, קתי - שתי תנועות. **"אח"כ: "בך חשקי" - גם כן יתד ושתי תנועות,** כי "בך" - יתד, "חשקי" - שתי תנועות. **"ואהבתי" - לכאורה זה לא מסתדר,** כי "וא" זה יתד, וגם "הב" זה יתד (כי שוא פתח זה גם כן שוא שאחרי תנועה זה יתד). אבל הפייטנים הרשו לעצמם לעשות שוא נח [שאינו מנהג כלל במשקל] במקום שוא פתח. ולכן במקום ואהבתי אומרים ואהבתי.

וגמה מריוחים במשקל הזה? שאם תוסיף תנועה אחת, אתה מרגיש שהמנגינה לא הולכת, כי המנגינה כל כך מסודרת, אז לא תוכל לעמוד בשוא ולא להוסיף תנועה ואפילו חצי תנועה, ואם תוסיף, אתה רוצה שזה לא הולך לך. צריך ללמד ולטעם את זה. פעם בספרים שהדפסו בליוורנו [שבאטיילה] היה כתוב על כל פייט מה המשקל שלו. למשל על הפייט "ה' יום לך אהרן תחנה" כתוב: יתד ושתי תנועות, יתד ושתי תנועות, יתד ותנועה, ואילו היום לא יודעים מה זה "יתד",

חיזה

איזו הלכה לומדים מנקודה?

תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי

תשובות ניתן לענות בכו"ב בית נאמן 079-9270505 שלוחה 21 (חובה לציין שם וכתובת). נא לשלוח התשובות עד יום שני בערב

פתרונות מאילון קודא:

פתרון החידה:

מה לומדים מנגלי האופניים?

הן סימן, שצירי הוא תנועה גדולה (שנדול נוהג באופניים עם שני גלגלים), וסגול הוא תנועה קטנה (שקטן נוהג באופניים עם שלשה). הווכה: יוסף אהרן - רעננה

פתרון מה בתמונה:

הנאון רבנו עבדאללה (עבדיה) סומך. הווכה: איז שרעבי - רחובות